

ДЕЦАТА НА БЪЛГАРИЯ, БЪЛГАРСКАТА НАЦИЯ И УЧИТЕЛСТВОТО ИМАТ НУЖДА ОТ ВАС

Училището през 1937 година

Верни на дългогодишната традиция, ние знаем, че възпитанието и обучението граничат с изкуството, а духът, който го вдъхновява, е нашият педагогически мироглед. Благодарение на него работим с децата всеотдайно, с много любов, желание, търпение и постоянство.

Топлотата и обичта, с която учителите сгриват, окуражават и стимулират трудния път към знанието, за да се постигнат дълго жадваните успехи на децата, ни дават онази доза педагогически оптимизъм, от която особено се нуждаем днес.

Винаги, когато трябва нещо да проверим, за да сме сигурни в себе си, се обръщаме към традицията в българското специално образование и към нашите учители. Това са дадености, съдбата ни е дарила тези вечни извори за себепознание, за създаване и вдъхновение. Ние нямаме право да се откъсваме от тях, да ги забравяме. За всички нас това е огънче, което трябва да свети, да не тлее, а да гори и да сгрява.

Затова, като учител, мога с убеденост да кажа на онези, от които зависи спасяването, съхраняването и развитието на българското помощно училище, че то се нуждае от разбиране, грижовност и щедра обич. Децата са отражението на всичко, което става около нас, те са нашето огледало.

Щастливи са тези деца със специални потребности, които са се образовали и възпитавали в IV помощно училище през годините, защото са излезли от мъглата на безпросветността.

Аз се гордея с учителите български в него, прекланям се пред тях, тача ги, много съм научила от тях, от техния опит и от примера им.

Скъпи настоящи и бивши колеги, мили настоящи и завършили вече ученици, уважаеми родители,

По случай 70-годишния юбилей на IV помощно училище отправям към всички вас своите пожелания за добро здраве, за образователни и професионални успехи, за повече оптимизъм в нашите делници и по-голяма увереност, че заедно ще успеем, че ще пребъде първото помощно училище в България, че ще го има, въпреки реформите и промените!

Защото ние можем и защото сме полезни!

Живеем в трудни времена, в големи изпитания. Дължни сме повече от всякога да бъдем бдителни и да поддържаме запалени нашите духовни светилници.

На този празник училището търси и намира своите измерения в корените на българския дух и в полета на неговата сила.

Да бъдем достойни за него!

ЧЕСТИТ 70-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ, УЧИЛИЩЕ!

ВЕНЕТА БОЧЕВА – АЛ-ШЕРИФ
директор на IV помощно училище

*„Детето трябва да расте естествено,
„както расте цветето”, без външно
изкуствено насилване към идеалите,
за които то още не е дорасло.“*

проф. Димитър Кацаров

IV помощно училище-интернат съществува и се развива благодарение на своя създател проф. Димитър Кацаров. Седем десетилетия са изминали от създаването на нашето училище, което през 1937 г. е било първото помощно училище в България. Всеки ден от тези години е бил изпълнен с усилие и упорит труд, но и с радост от постиганите резултати.

Ние и днес прилагаме принципите на свободното възпитание, самостоятелността и самоуправлението на детето с пълното зачитане на природата на децата и техните права.

През годините на своето съществуване IV помощно училище е дало образование и подготовка за житейска реализация на стотици деца.

Всеотдайният труд на всички педагози работили при нас до сега, е формирал и поддържал неговия облик. Подложени на различни предизвикателства, непрекъснато ни се е налагало да доказваме способностите си, да посрещаме трудностите и задачите с висок дух и дръзновение, с големи амбиции и воля.

Винаги сме били морално и професионално отговорни за предстоящото.

IV помощно училище-интернат
"Проф. Димитър Кацаров" днес

ХИМН НА ЧЕТВЪРТО ПОМОЩНО УЧИЛИЩЕ

Текст: Мария Атанасова
Музика: Хайгашиот Агасян

Под сянката на Витоша край Няжевската гора училището нашето, училището нашето, извило е снага.

Училище, училище, пръскаш светлина. С възторга на Кацаров днес във тебе аз раста.

Във него шум и глъч ехти и весел детски глас. Звънчето весело звъни и кани всички в клас.

Когато тръгна някой ден в житейският си път, ще нося спомена за теб дълбоко в моята гръд.

Училище, училище, ти пръскаш светлина във тебе се научих аз да пиша и чета.

Че в този път ме водиш ти към нови светове. Пред мене книгата блести властно ме зове.

Пред патрона с признателност и поклон

ТЕ ДАДОХА МНОГО НА УЧИЛИЩЕТО, ЗА ДА ГО ИМА И ДНЕС.

Директори:

Маргарита Чернева	от 1937 г.	до 1942г.
Иванка Коларова	от 1946 г.	до 1956г.
Георги Белчев	от 1956 г.	до 1972г.
Цвета Бутева	от 1972 г.	до 1986г.
Петрана Дойнова	от 1986 г.	до 1990г.
Екатерина Велева	от 1990 г.	до 2001г.
Венета Бочева-Ал-Шериф	от 2001 г.	

Заместник директори:

Радка Захаријева		
Добринa Червенкова		
Цвета Бутева	от 1965 г.	до 1972 г.
Стефка Русанова	от 1972 г.	до 1974 г.
Снежина Тасова	от 1974 г.	до 1977 г.
Екатерина Велева	от 1977 г.	до 1990 г.
Недка Дякова	от 1990 г.	до 2002 г.
Андрей Кючуков	от 2002 г.	

Дългогодишни учители:

Лидия Стоянова	от 1922 г. – първата учителка на деца с увреждания	
Станка Чернева	от 1957 г.	до 1982 г.
Теодора Минчева	от 1955 г.	до 1985 г.
Любомир Тодоров	от 1960 г.	до 1993 г.
Венера Атанасова	от 1965 г.	до 2001 г.
Катя Андреева	от 1967 г.	до 2000 г.
Лилия Кърмакова	от 1968 г.	до 2000 г.
Вера Павлова	от 1973 г.	до 2000 г.
Калина Стамова	от 1977 г.	до 1991 г.
Неда Бенова	от 1979 г.	до 2002 г.
Павлина Димитрова	от 1969 г.	

ИЗ ИСТОРИЯТА НА IV ПОМОЩНО УЧИЛИЩЕ-ИНТЕРНАТ

- През 1936 г. по инициатива на проф. Димитър Кацаров се учредява дружество „Грижи за бавноразвиващи се деца”.
- На 22.02.1937 г. е открито първото в България помощно училище Възпитателен институт „Развитие” – днешното IV помощно училище.
- През 1941 г. в МНП се разработва Закон за помощните училища. До 1947 г. институт „Развитие” остава единственото помощно училище у нас.
- От 1975 г. IV помощно училище носи името на своя създател – проф. Димитър Кацаров и е единственият седмичен интернат в столицата за обучение и възпитание на ученици с умствени увреждания.

ЕКИП ОТ СЪМИШЛЕНИЦИ И ПРИЯТЕЛИ – ПЕРСОНАЛЪТ ДНЕС

1. Венета Бочева – Ал-Шериф – директор
2. Андрей Михайлов Кючуков – пом. директор
3. д-р Надежда Николова Илиева – психолог (I ПКС)
4. Росица Иванова Тушева – логопед (II ПКС)
5. Павлина Костадинова Димитрова – начален учител (II ПКС)
6. Емилия Младенова Младенова – начален учител
7. Ангел Атанасов Стоянов – начален учител (IV ПКС)
8. Недка Ангелова Дякова – учител (II ПКС)
9. Цветанка Стефанова Иванова – учител
10. Даниела Илиева Рогачева – учител (I ПКС)
11. Орлин Димитров Лилянoв – учител (IV ПКС)
12. Евгения Генадиева Кантарджиева – учител
13. Милан Георгиев Белчев – учител (II ПКС)
14. д-р инж. Милка Иванова Гергова – учител (I ПКС)
15. инж. Дамянка Георгиева Маргаритова – учител
16. Нели Ангелова Халъова – възпитател (V ПКС)
17. Цветомила Костова Георгиева – възпитател (V ПКС)
18. Славка Савова Янева – възпитател
19. Галина Дичева Гавазова – възпитател (II ПКС)
20. Янка Стоянова Рангелова – възпитател (II ПКС)
21. Стефка Радкова Илиева – възпитател (II ПКС)
22. Мариана Димитрова Делова – възпитател (II ПКС)
23. Мариана Йорданова Радева – възпитател (V ПКС)
24. Геновева Минчева Христова – възпитател (V ПКС)
25. Петър Григоров Трайков – нощен възпитател (II ПКС)
26. Величко Георгиев Поповски – нощен възпитател
27. Лъчезар Владимиров Калдиев – нощен възпитател
28. Светла Стефанова Младжова – гл. счетоводител
29. Цонка Стоянова Найденова – ЗАТС
30. Цвета Стефанова Миланова – домакин
31. Минка Станчева Стоянова – домакин на стол
32. Людмила Иванова Георгиева – готвач
33. Албена Стоянова Георгиева – помощник-готвач
34. Камелия Стоянова Георгиева – работник-кухня
35. Румен Ангелов Янков – огняр
36. Юлия Венелинова Стефанова – перач
37. Пенка Петкова Ралчева – портиер-хигиенист
38. Евгения Божилова Иванова – хигиенист
39. Невена Младенова Михайлова – хигиенист
40. Люба Станчева Гогова – хигиенист
41. Екатерина Стоянчева Стоянова – хигиенист

ДРУГИТЕ ЗА НАС

УВАЖАЕМИ КОЛЕЖКИ И КОЛЕГИ ОТ IV ПОМОЩНО УЧИЛИЩЕ В ГР. СОФИЯ,

Честит юбилей на първото в България помощно училище, създадено преди 70 години, на което вие сте приемник! Имате всички основания да се гордеете с плодотворно изминатия път от вашите предшественици, със създадените традиции и с новаторския си опит в образованието, възпитанието и развитието на деца с дефицити в интелектуалното развитие.

Учителите откриват в трудното перспективи за разширяване и задълбочаване на познанията за човешката психика и за превъзможване на отклонения в нея чрез осмисляне на подходящи нови педагогически подходи, методи и средства. Извън такава отдаденост не е възможно да се работи в системата на помощното училище. Тя скоро принуждава попадналите случайно в нея да я напуснат. Устоялите са хора с главна буква, специалисти с главна буква, родолюбци – щастливи в своя труд за другите. На тях обществото дължи признание.

Ваше право е, колежки и колеги, в 70-годишния юбилей на родното помощно училище да празнувате.

Празнувайте волно и с достойнство! Ще има цветя и благодарности, защото „Не се гаси туй, що не гасне!“. Няма облаци, колкото и както да се струпват, които могат за дълго да затулят светлината на толкова значимото, направено преди вас и от вас.

проф.д-р.пс. н. ЛЮБЕН ГЕОРГИЕВ
Председател на секция
„Педагогика и психология“
към Съюза на учените в България

ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ!

В навечерието на 70-годишния юбилей на първото помощно училище в България искам да изразя своето удовлетворение от съвместната работа с педагогическия състав на IV помощно училище-интернат „проф. Димитър Кацаров“ – гр. София.

Колеги, прекланям се пред вас, за това, че сте се посветили на обучението и образованието на деца със специални образователни потребности. Искрено уважавам труда ви, който не е лек. Разбирам с колко усилия, постоянство и обич работите с децата.

Желая много здраве и успехи на вас и на децата, на които сте се посветили!

Доц. д-р ЛИЛЯНА ТОДОРОВА
преподавател в ЮЗУ – Благоевград
и в СУ „Св. Климент Охридски“,
член на Съюза на учените –
секция „Педагогика и психология“

ДРАГИ КОЛЕГИ,

Вашата прекрасна професия и специфичните условия, в които я реализирате, изискват много воля, непоправим оптимизъм, непрекъснати творчески търсения, за да се помогне на всяко отделно дете със здравословни проблеми да намери мястото си под слънцето.

Това благородно дело вие извършвате днес в условията на сериозни предизвикателства, свързани с тенденцията за закриване на специалните училища. Такива действия са в Република България необосновани от научна и практико-приложна гледна точка и ще имат антисоциален ефект.

70-годишният юбилей на Вашето училище е ярко доказателство, че в нашата страна е създадена научно обоснована система от педагогическа, психологическа и медицинска гледна точка, превърнала се в традиция, за целенасочена работа с децата с ментални увреждания, която не бива с лека ръка да бъде унищожена.

От сърце ви желая преди всичко здраве и воля, за да устоите на бурното време, в което живеем и да съхраним в себе си най-важното за българския учител – обичта към децата в неравностойно положение и непресъхващото желание да им се помага за пълноценната им ресоциализация, в обществото.

Проф., д-р п. н. ЕМИЛИЯ РАНГЕЛОВА
СУ „Св. Кл. Охридски“
Факултет по Педагогика

ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ!

Скъпи деца, родители и учители от IV помощно училище в гр. София!

Поздравявам ви от все сърце за 70-та годишнина от създаването на училището!

Четвърто помощно училище е едно от другите имена на успеха в областта на Специалната педагогика. То е символ на непрекъснатия стремеж към още по-големи предизвикателства на съвремението ни и преодоляването им.

Познавам добре вашия колектив, скъпи учители, и знам, че този успех се дължи на това, че обичаното от всички нас училище за вас е всеотдаен труд, част от семейството ви, педагогическо усъвършенстване, призвание и много, много обич!

Един след друг от училището излизат прекрасни випуски ученици, пенсионират се и достойни учители. На тяхно място идват нови деца и учители и продължават по пътя към още по-големи успехи. И така – до днешния Юбилей – малък миг на почивка, на празнична равностметка и на приемане на нови предизвикателства.

Едно от тях е интегрираното обучение на учениците от мощните училища. Осъществяването на тази нова образователна политика е невъзможно да стане без вас, колеги! Интегрирано обучение, построено на противопоставянето на общообразователното и специалното училище е дълбоко погрешно.

Увлечение е и интегрирането на всички деца днес в общообразователното училище. За част от децата днес не са създадени всички необходими условия в масовите училища. Икономически и други фактори са причина за това. Убедена съм, че крайностите ще отстъпят място на разумната и компетентна грижа за децата и в обновените специални и общообразователни училища.

Още много предизвикателства и начинания ви предстоят, скъпи деца, родители и учители!

Пожелавам ви да ги осъществявате здрави и силни, изпълнени с енергия и вяра в успехите!

Честит Юбилей!

Доц. д-р ВЕНЕТА КАЦАРСКА
Тракийски Университет
гр. Стара Загора

ДРУГИТЕ ЗА НАС

ПОТРЕБНИ ЛИ СА ПОМОЩНИТЕ УЧИЛИЩА?

Загрижеността за умствено изостаналите деца датира от началото на XIX век. Първи започват да се интересуват за тях лекарите – психиатри. Опитът на френския лекар Итар се приема за начало на специални възпитателни грижи за умствено закъснелите деца. Около 7-8 години (1800-1807) той се занимава с 11-12 годишно умствено изостанало момче, намерено в околностите на Айверон, станало известно с името „Айверонското диваче“.

Научното изясняване на въпросите на олигофренията започва с двутонното съчинение на Ескирол „За душевните заболявания“ (1838 г.). С книгата на Едуард Сеген „Възпитание, хигиена и нравствено лечение на умствено ненормалните деца“ (1846 г.) се поставя началото на системата за възпитание на умствено анормални деца и се очертават методите на сътрудничество между лекари и педагози при работата им с тези деца.

Първите помощни класове за олигофрени деца са създадени през 1859 г. в гр. Хале. Първото помощно училище е открито през 1867 г. в гр. Дрезден.

Нашият народ също е полагал грижи за деца и възрастни с психо-физични дефекти. В изследването на проф. д-р Ст. Мутафов „Агиографски и иконографски данни за грижите към лицата с психо-физически дефекти у нас през Средновековието и Възраждането“ се прави обстоен преглед на тези грижи.

След Освобождението (1888 г.) грижите за олигофрениите деца намират място вече и в училищното законодателство. В „Закона за народното просвещение“ от 1891 г., в чл. 23 е посочено: „За недоразвитите, недъгавите и слабоумните деца Министерството на просвещението открива „особени училища“.

Статутът на тези „особени училища“ се урежда по цялостно със „Закона за народната просвета“ от 1948 г., Гл. V, чл. 49 и 50.

В България първите помощни класове са открити в София през 1920/21 г. А първото помощно училище е открито през 1937 г. по инициатива на Дружеството за закрила на бавноразвиващите се деца. То става държавно през 1945 г. и е наименовано на достолепния български педагог проф. д-р Димитър Тодоров Кацаров. Тази година наследниците на това училище се готвят за тържественото честване на неговия 70-годишен юбилей.

През втората половина на XX век у нас са разкрити още няколко помощни училища. Към някои от тях са създадени и детски градини за такива деца. Корекционно-възпитателната работа, която се провежда в тези училища и детски градини, е насочена предимно към превъзможването или отслабването на аномалиите на тези деца. Значителен е приносът на първото помощно училище „Проф. Д. Кацаров“ в това хуманно дело през своето 70-годишно съществуване. На тази високохуманна дейност е посветено научното творчество и на редица наши видни учени – педагози, психолози, лекари като: проф. Д. Т. Кацаров, проф. Г. Д. Пиръров, проф. Д. Денев, проф. Ст. Мутафов, проф. Л. Тимчев, проф. З. Добрев, ст. н. с. Я. Андреев, д-р Н. Шипковенски, д-р В. Шуманов, д-р Б. Шамов, Ив. Коларова и др.

От известно време в писанията на някои сегашни „масити учени“ се лансира идеята за закриването на помощните училища. Подобни намерения съществуват и в официални документи на МОН. Тези тенденции, меко казано, са неприемливи. Те могат да се внушават на обществото само от „специалисти“, които не познават същинската особеност на работата в тези учебни заведения. Видимите интелектуални различия и възможности между нормалните и аномалните деца налагат диференцираното им обучение. В противен случай ще се навреди на развитието и на двата типа ученици.

Нека не правим ненужни дидактически иновации в нещо, което вече повече от век е доказало своето педагогически целесъобразно съществуване.

доц. ГЕОРГИ СТОЯНОВ
СУ „Св. Климент Охридски“

Четвърто помощно училище има специално място в българското образование – това е първото помощно училище в страната, открито по инициатива на големия български професор Димитър Кацаров. И до днес неговият педагогически колектив се опитва да остане верен на педагогическата философия на този голям учен и хуманист – философия, основаваща се на принципа на любовта. „Всяка детска душа е един лабиринт. Но думите на проф. Кацаров са още по-значими, когато става дума за деца с умствени увреждания. Съдбите им са по своему сложни, но както всички деца и те са доверчиви и отварят лабиринта на душите си само за тези, които наистина ги обичат. А учителите в четвърто помощно училище са доказали присъствието и ролята си в живота на децата, които учат тук. Те им помагат да се адаптират в този сложен свят, където поради това, че са различни, трудно биха се справили сами. Те им дават онези нравствени опори, които ги правят максимално отговорни, знания и умения, които ги правят полезни и обич, която ги прави сигурни.

Година наред училището доказва смисъла на своето съществуване, подавайки ръка на десетки и стотици деца, които само защото са различни, не означава, че не могат да бъдат по своему пълноценни граждани. В това е мисията на училището – мисия, която го прави значимо не само от историческа гледна точка (като първото помощно училище в България), но и поради сегашната потребност от специфични грижи за децата с умствени увреждания, които се учат в него и поради перспективата за успешна социализация на други деца с такива проблеми, които ще продължават да са част от нашето общество, а отношението към тях – критерий за неговата демократичност и хуманност.

Проф. д-р ВЯРА ГЮРОВА
СУ „Св. Кл. Охридски“,
Факултет по педагогика

Децата с умствени затруднения са предизвикателство към ума и съвестта на обществото и на всеки гражданин. Твърде малко ги познаваме и затова трябва да вярваме на онези от нас, които са се посветили професионално и емоционално да интегрират тези деца и да ги улеснят в общуването със съвременния динамичен свят.

Съществува хуманистична традиция в българското образование и в педагогическата мисъл от миналия век насам, които са доказали потребността и ползата от специално възпитание на тези деца, осъществявано от подготвени дефектолози. Към това сега се прибавя идеята и практиката тези деца да се интегрират с връстниците си в задължителното образование. Аргументите за това са убедителни, но само в определена степен. „Умерената интеграция“ трябва да съхрани шанса на увреденото дете да запази връзката с помощното училище, с „разбиращия учител“.

Болезненото интелектуално състояние на тези деца е оцветено емоционално, драматично и трудно предсказуемо. Те са добри в щадящата ги среда, но лесно стават жертва на спонтанното поведение на връстниците си. Една част от увредените деца не могат да оцелеят без специално внимание и грижа, която те могат да получат само от специално подготвения учител в помощното училище.

Интегрираното обучение не бива да оспорва добрия опит в помощното училище, а само да го обогати и да го актуализира.

Доц. д-р МИЛКА ВАСИЛЕВА
Член на Съюза на учените в България

СКЪПИ КОЛЕГИ,

С четвърто помощно училище „проф. Д. Кацаров” ме свързват чудесни спомени, които датират още от студентските ми години. Моят държавен стаж премина в това училище под професионалния поглед на учителите и възпитателите в него. На тях дължа в голяма степен практическите си умения за работа с учениците с умствено изоставане, които по-нататък приложих и развих в работата си като учител и като експерт в Министерството на образованието и науката.

Наясно съм с тежката и отговорна задача на педагозите да осъществяват ежедневно качествен образователно-възпитателен процес и да работят за развитието и социалното включване на децата със специални образователни потребности. В тази нелека дейност особена е заслугата на колегите от помощните училища, които със своя професионализъм и отдаденост на работата правят възможна социализацията и по-нататъшната реализация на техните ученици.

Помощните училища ще имат важна роля в процеса на интеграция на децата със специални образователни потребности. Те ще подпомагат включването на децата с увреждания в общообразователната среда както чрез своите специалисти, така и чрез развитието си в посока на ресурсното подпомагане на интегрираното обучение. В деня на вашия празник искам да ви уверя, че промените в образованието, свързани с децата със специални образователни потребности, само могат да стимулират всички професионалисти в областта на специалната педагогика да намерят своето място и да реализират своя потенциал.

Желая на всички колеги да работят все така професионално и да са все така отдадени на работата си в името на общата ни и най-благородна кауза – бъдещето на децата на България.

ГРЕТА ГАНЧЕВА

Н-к на отдел „Интеграция на деца със специални образователни потребности” в МОН

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДИРЕКТОР, УВАЖАЕМИ УЧИТЕЛИ, СКЪПИ УЧЕНИЦИ

Позволете ми от името на ръководството и педагогическата колегия на III помощно училище „Едуард Серен” най-сърдечно да ви поздравя по случай 70-та годишнина от основаването на вашето училище.

Училищната възраст е един от най-важните и основополагащи периоди от живота на всеки човек. Всички ние с умиление си спомняме за приятните мигове от времето, прекарано в училище, за усилията и всеотдайността на учителите, от които децата се учат на уважение и достойнство.

В помощното училище децата със специални потребности получават една добра основа от знания, умения и навици, върху която да градят своето бъдеще.

Като техни учители ние сме длъжни да даваме най-доброто от себе си, въпреки негативните обществени нагласи.

Надяваме се, че и за в бъдеще ще запазим добрите си колегиални взаимоотношения. Пожелаваме ви добро здраве и големи професионални успехи в благородната педагогическа работа!

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК, СКЪПИ КОЛЕГИ И УЧЕНИЦИ!

ПОЛИКСЕНИЯ КИСИМОВА
директор на III помощно училище

В настоящия момент, когато е предприета „офанзива” за интегриране на всички деца в масовите училища, без да се диференцират уврежданията, посягането върху системата на помощните училища би било голяма грешка. Законът не диференцира какви са уврежданията – физически или психически. Освен това, когато става въпрос за психически разстройства и умствена изостаналост, така нареченото интегриране би било не само вредно и опасно за някои деца, но би разстроило и функционирането на училищния колектив.

Да се определи дали едно дете може да се интегрира в масово училище, независимо с или без ресурсен учител, не е толкова просто нещо. За това е необходима задълбочена оценка от квалифициран детски психиатър, опитен детски психолог и логопед. И неумелата „интеграция” на деца с умствена изостаналост и психически разстройства в масовите училища крие риск за бъдещи явления на сериозна дезадаптация на деца, за което вече има и първи сигнали.

Д-р АНТОН СЛАВЧЕВ – детски психиатър

ЗОЯ МИХАЙЛОВА – психолог

Детско-юношеска психиатрична клиника
към Александровска болница

Съвременното схващане за интеграция на децата с психически отклонения е комплекс от образователни, възпитателни и социални мерки за подобряване на тяхното развитие. Това може да се осъществява само в специализирани заведения с подходящи условия и от специалисти, които познават отлично проблемите на тези деца и умеят да изграждат у тях необходимите сръчности, умения и знания за успешната им социална интеграция.

На всички тези условия изцяло отговаря IV помощно училище-интернат „Проф. Д. Кацаров” – гр. София, което вече 70 години подготвя такива деца за живота.

Поздравявам целия колектив с големия юбилей и пожелавам все така активна и успешна дейност за отстояване статута на това толкова ценно и полезно училище.

Д-р ГЕОРГИ ИВАНОВ
детски психиатър

НАШАТА ПЕСЕН

По случай 70-годишния юбилей на IV помощно училище-интернат Хайгашот Агасян сподели:

„За мен беше голяма чест да напиша химна на вашето училище. Писал съм много химни, но един от любимите ми е: „Песен за училището”.

Често съм бил гостинин на ваши тържества. Приема ли сте ме много топло и сърдечно. Една такава среща винаги ме е зареждала положително за много дълго време. Музиката не само облагородява душата за мен тя дава и чувство на съпричастност.

Желая Ви много успехи! Желая Ви кураж! И дай боже вашето училище да просъществува дълги години. Специален поздрав на ръководството на училището, което се е нагърбило с такива тежки и отговорни задачи, чиято мисия е благородна.”

ЛЕТОПИСИТЕ ОЖИВЯВАТ

Летописната книга съхранява в себе си историята на IV помощно училище, но нейните страници не могат да разкрият надеждите и мечтите на хората, работили за доброто име на своето училище.

Срещата ми с Цвета Бутева, директор на IV помощно училище в периода 1972 -1986 година, беше много емоционална. Видях една благородна жена на достолепна възраст, съхранила в себе си спомените и любовта към училището и децата.

Как избрахте своята професия: учител на деца с интелектуална недостатъчност?

Аз сама избрах тази професия. Бях приета в агрономическия факултет, но работата с деца ме привличаше много и се прехвърлих в Учителския институт в София. В IV помощно училище попаднах случайно. Посрещна ме директорът Белчев и ме назначи като възпитател. В онези години условията за работа в училището бяха ужасни. В сградата децата спяха по 50 в спалня. Училището беше целогодишен интернат. Дежурствата бяха денонощни. През лятото водехме учениците на пионерски лагери.

След това бях назначена като учител, а по-късно станах и заместник-директор. Ако човек няма управленчески опит, трудно се справя. От директора Белчев се научих на всичко. Той не ми нареждаше, а постепенно и ежедневно ме въвеждаше в работата. Чувствах неговата подкрепа.

Кои бяха основните задачи, които трябваше да решавате като директор?

Най-големият проблем беше свързан с училищната сграда. Искахме преместване, а обществеността беше настроена крайно негативно към самото училище. Княжевци не искаха в квартала им да има училище за болни деца. Успяхме да се преборим и получихме сградата, в която училището е и днес. Беше много трудно, нямаше средства, сами оборудвахме с каквото намерим. По-късно държавата отпусна средства да се закупят телевизори, да се направят игротеката и столовата.

Станахме седмичен интернат.

Кои бяха най-щастливите Ви мигове като директор на училището?

Като директор бях щастлива, когато виждах резултатите от труда на колектива. В училището постъпи група млади учители, които работеха с ентузиазъм. Станаха базови учители, автори на учебници и помагала за помощните училища. Благодаря на тези колеги за всеотдайността им.

По ваше време училището приема името на проф. Димитър Кацаров за свой патрон. С какви спомени е свързано това събитие?

Може да се каже, че кръстници на училището и инициатори на идеята то да приеме името на проф. Димитър Кацаров принадлежи на професорите Александър Фол и Генчо Пиръов.

При среща със съпругата на проф. Кацаров научих интересни неща. Тя дари на училището мраморен бюст на своя съпруг. Скоро проф. Кацаров стана патрон на IV помощно училище. По този повод имаше големи тържества. Чествах ме и 40-годишния юбилей от създаването на училището.

Трудно ли е човек да бъде директор на помощно училище и какво ще пожелаете на колектива по повод честването на 70-годишния юбилей на училището?

Много е трудно да си директор на помощно училище, в което има интернат. Отговаряш за всичко и грижите са големи. Нужен е голям управленски опит, желание и най-вече обич.

На целия колектив искам да пожелаая и да напомня да не забравят, че в училището са работили много достойни и прекрасни учители. Нека се продължават традициите и в тези трудни времена. Всяко поколение пише историята на училището. Това, което свързва поколенията учители, работили в IV помощно училище, е любовта към децата и стремежът да помогнем за тяхната социализация.

От сърце ви желая много, много успехи!

Интервюто взе ГЕНОВЕВА ХРИСТОВА
възпитател в IV помощно училище

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК ПРИЯТЕЛИ!

Традиция от години е тържествата на IV ПУ да се провеждат в салона на читалището.

Скъпи приятели, по повод на вашия 70-годишен юбилей управителният съвет на Читалище „Братя Миладинови“ ви пожелава много здраве и успехи във вашия съзидателен труд в името на децата, които обучавате и изграждате като личности!

Честит празник, приятели!

СЕВДАЛИНА СТОЯНОВА
Секретар на управителния съвет
на читалище „Братя Миладинови“

ЕДНО МНЕНИЕ

Помощните училища в страната ни имат 70-годишна история. Подобни училища има и в други страни. В нашата и в световната литература научно е обоснована необходимостта от подобен вид училища. Те имат своето място в образователната ни система и са важен фактор за приобщаването към нормален граждански живот на хиляди млади хора с интелектуални увреждания.

Като преподавател в помощно училище, ръководител на стажанти от СУ "Св. Кл. Охридски" и в ДИУУ-гр. София, а също и като автор на учебници по история смятам, че закриването на тези училища е прибързано и научно необосновано. Механичното приобщаване на учениците с интелектуални увреждания към техните връстници в общообразователните училища ще ги постави в неравностойна среда. До сега образователната и възпитателната дейност в помощното училище дава своя положителен принос за тяхното личностно израстване и социална реализация.

Опитът и традициите на десетките специалисти, изявили се като дългогодишни преподаватели, автори на помощна литература и учебници, оценявани високо от културната общественост, не бива да се игнорират и погубват. Привидната икономия от евентуалното закриване на помощните училища ще струва много скъпо по-късно. Предлагам задълбочено и компетентно обсъждане на този въпрос преди да се вземе решение. Оставам убеден противник на закриването на помощните училища.

ЛЮБОМИР ТОДОРОВ
учител по история в
IV помощно училище
автор на учебници и помагала

ПРИВЕТСТВИЕ

по случай 70-та годишнина на IV помощно училище-интернат „Проф. Д. Кацаров“ – София

За мен е висока чест и голямо удоволствие, че мога да ви поздравя със забележителната 70-та годишнина от основаването на IV помощно училище-интернат „Проф. Д. Кацаров“.

Седемдесет години безкористно и всеотдайно служене на нуждаещите се деца! Единадесет от тези години лично аз бях един от вас, като възпитател в училището. Тези години бяха едни от най-хубавите в моя живот.

Хвала на всички педагогически работници в училището за всеотдайността в работата им с учениците с неравностойна житейска съдба! Вие ежедневно влагате воля и сили не само да ги образовате, да ги научите на „четмо и писмо“, а и за нещо много повече – да формирате у всички ученици сръчност, умения и трудови навици.

Аз и за миг не се съмнявам, че в следващите години вие ще бъдете все така внимателни, търпеливи и упорити в обучението и възпитанието на учениците. Ще бъдете милостиви към тях и ще ги обграждате със същата обич и нежност, както досега. От това учениците тук най-много се нуждаят.

На всички пожелавам добро здраве и високи практически резултати в работата. Все така упорито и целенасочено образовайте учениците и подготвяйте за утрешния живот. Това ще бъде вашият достоен отговор на предизвикателството на времето да ви има или не като учебно заведение.

На добър път и нека Небето благослови вашия труд!

Да вие е честита 70-та годишнина на училището!

ГЕОРГИ ТОНДЕВ
дългогодишен възпитател
в IV помощно училище

ТЕХНИТЕ СПОМЕНИ

ПРОФЕСИЯ УЧИТЕЛ

Като всеки млад човек и аз постъпих на работа със съмнения и страхове. Дали ще се справя? Дали ще успея?

Колективът ме прие много добре и работих в продължение на 21 години. Всички ми помагаша и ме напътстваха.

Работата на началния учител е много трудна. Хващаш ръката на едно дете, което е болно, няма изградени навици и го учиш на всичко. Необходимо е огромно търпение и грижовност от страна на учителя. Децата, които обучавах, приемах като свои. Изживявала съм болезнено всеки неуспех, а постигнатите резултати са ми давали криле.

Моите дъщери често идваха в училище с мен. Научих ги да бъдат толерантни към различията на другите, отзивчиви и състрадателни.

В момента в медиите се води кампания „Училище за всички“, която има за цел да убеди обществото, че няма нужда от помощни училища и те трябва да бъдат закрити.

Деца, които имат съхранен интелект, могат да бъдат интегрирани, но при децата с интелектуална недостатъчност това не винаги е възможно. С тях се работи индивидуално. Ресурсните учители ще изпълняват формално своите задължения, дори при работа с пет деца. Тази кампания не е обмислена и е предварително обречена на неуспех.

Коментира се, че децата в помощното училище са изолирани. Това не е вярно. Те всеки ден пътуват, пазаруват, срещат се със свои връстници. Завършилите професионално образование в IV помощно училище се реализират, работят.

Животът ми наложи да сменя професията си. Училището много ми липсва. Любовта към децата остава за цял живот. Винаги съм споделяла с гордост, че съм била учител в IV помощно училище.

Честит празник, колеги! Желая ви много сила на духа! Все така се раздавайте за децата с трудна житейска съдба!

МАРИАНА ЯНЕВА
дългогодишен начален учител
в IV помощно училище,
автор на учебници и помагала

СКЪПИ УЧЕНИЦИ, УВАЖАЕМИ УЧИТЕЛИ,

Днес е празник! Ден, в който се оценяват труда и успехите. Вярваме, че вашият колектив ще продължи да работи с амбиция и желание за качествено обучение.

70 десетилетия в училището работят учители, заредени с воля и духовна енергия да формират личности с нравствени добродетели, да подготвят младите хора за реализация, съобразно с техните желания и възможности.

Желая ви много успехи във вашата благородна дейност! Като се присъединявам към вашия празник, аз ви пожелавам здраве и сили за ползотворен труд при изпълнението на отговорните задачи, които стоят пред българското образование.

ТАМАРА ТОДОРОВА
ресурсен учител – 16 ОУ – София

С ГРИЖА И ОБИЧ

Прекрачих прага на IV помощно училище-интернат с вълнение и малко притеснение. Състраданието, желанието да помогнеш, да насочиш тези деца в правилната посока на развитие, да им дадеш необходимите знания и социален опит са били и са в центъра на работата на педагогическия колектив. Убедена съм, че в IV помощно училище-интернат учениците са обгрижени така, както на малко места се прави.

През последните години респектира непрекъснатият стремеж и конкретната работа на ръководството на училището за обновяване и обогатяване на материалната база. Това допринася за доброто самочувствие и ползотворната работа на учители и ученици. За много деца това училище-интернат бе домът, от който имаха нужда, подходящата среда и място за обучение и възпитание.

Всеотдайният труд на педагозите, създаденият и натрупан опит в работата с деца със специални образователни потребности през изминалите 70 години са основание за гордост и удовлетворение за всички вас, колеги от IV помощно училище!

ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ!

ДЕЛКА ГЕНОВА
дългогодишен възпитател
в IV помощно училище

Богата е историята на IV помощно училище „Проф. Димитър Кацаров“ като средище, в което са работили много квалифицирани преподаватели; като база, в която са подготвяни студенти – бъдещи учители и ръководни кадри. Това е училище с традиции в учебно-възпитателната работа и дом, в който са обучавани поколения ученици с ментални увреждания.

Когато живеем и работим с такива деца се замисляме къде е мястото им днес, утре или след време. Приемаме, че трябва да бъдат обучавани и възпитавани по програма, съобразена с индивидуалните им възможности. Това предоставя възможност за максимално корекционно-компенсаторно влияние върху развитието им. Учителите решават специфични задачи в работата с деца с умствена недостатъчност, които не се налагат при обучение на деца с нормален интелект. Използват се методи, похвати и средства за: влизане в контакт с децата; ориентиране в училищната и околната действителност; коригиране и развитие на слуховите и зрителните възприятия; въвеждане в структурата на речта; коригиране на недостатъците във фините движения на ръката при писане и т.н. Опитът ми показва, че са необходими големи усилия от двете страни (учител – ученик), за да се постигнат по-добри резултати в познавателната дейност.

За по-успешни резултати в учебно-възпитателната работа е важно когато преподавателите имат профилирано педагогическо образование.

През всичките 70 години на съществуването си IV помощно училище доказва, че е място за обучение, възпитание, интелектуално развитие и социализация на децата със специални образователни потребности.

КАТЯ АНДРЕЕВА
учител по български език и литература
автор на учебници и помагала

ДНЕСНИЯТ ДЕН НА УЧИЛИЩЕТО

УЧИЛИЩНИЯТ ПСИХОЛОГ СПОДЕЛЯ:

Едно от любимите места на учениците в IV помощно училище е кабинетът на психолога. В него те намират нова обстановка, различна от учебната стая, получават съвет и помощ. Много често излизат от кабинета с нежелание дори след поканата на училищния звънец.

Но това е само външната страна на нещата. Защото зад нея се открояват отговорните функции на училищния психолог – психодиагностична, консултативна, посредническа, организационно-методическа.

70 години са изминали от далечната 1937 г., когато е създадено първото помощно училище в България, чийто наследник е IV помощно училище. Сега отново специалното образование у нас е на кръстопът – решава се неговото съществуване и бъдещото му развитие. Зад красивите фрази „за приобщаващо образование“, „училище за всички“ и т.н. някъде в тъгъла се крие една горчива истина, че една немалка част от децата със специални образователни потребности, особено тези с по-тежка степен на умствена изостаналост, трудно биха намерили своя път в общообразователното училище. От специфична образователна структура, каквато е помощното училище, обществото винаги ще има обективна необходимост, за да може и тези деца, с дълбоки и трайни умствени увреждания, да се социализират до известна степен в живота.

Често тези ученици имат и съпътстващи заболявания, като епилепсия, сърдечно-съдови и други хронични болести, със Синдром на Морбус Даун, с ранен детски аутизъм. Всичко това допълнително усложнява процесите на обучение и възпитание.

В психологическия кабинет за всички ученици е събрана богата лична документация – психологически и логопедични изследвания, медицински експертизи, педагогически характеристики, анамнезата за тяхното онтогенетично развитие, продукти на тяхната непосредствена дейност.

Отговорна е ролята на училищния психолог в личностно-развитие на проблемните ученици с цел коригиране на негативни поведенчески прояви, постъпки на нетолерантност и насилие; образователна мотивация и ценностна ориентация.

Диагностичният екип насочва и ученици с възможности за интегриране в общообразователна среда, консултира се със специалисти за тяхната съдба и прогнозно развитие.

Особено необходима е помощта на училищния психолог при оказване на индивидуална психологическа подкрепа на нуждаещите се ученици – със семейна занемареност, застрашени от зависимост към алкохол, влияние на секти или жертви на насилие, с емоционални и поведенчески разстройства.

Консултативната при психолога често е свързана с избора на професия след VIII клас и социалната реализация след завършване на професионалната подготовка в X клас.

Родителите нерядко търсят съвета на училищния психолог, но като цяло тяхната отговорност за обучението и възпитанието на децата им е далеч от необходимата.

Всичко това властно поставя нови изисквания към училищния психолог и повишаване на неговата реална тежест в живота на общоучилищния колектив.

Д-р пс. н. НАДЕЖДА ИЛИЕВА, училищен психолог

ЛОГОПЕДИЧНАТА РАБОТА В ПОМОЩНОТО УЧИЛИЩЕ

Логопедичната работа заема важно място в корекционния процес за развитието на децата със специални образователни потребности.

Всяка логопедична цел се осъществява бавно и с много усилия. Залага се на подражанието и на многобройните повторения на образци. Развитието на речта зависи от тежестта на интелектуалния дефицит. Езиково-говорните и комуникативните нарушения оказват отрицателно влияние върху психическото развитие и възможностите за по-ефективно обучение на децата.

Своевременната и целенасочена работа по отстраняване на речевите нарушения способства за развитието на мисловните процеси, за усвояването на учебния материал и за социалната адаптация на децата. Логопедичната работа има комплексен характер. Ориентира е към цялостно коригиране на речта, а не към корекция на един изолиран дефект.

Работата на педагозите в помощното училище е насочена към развитие на познавателната дейност на учениците, формиране на мисловните операции, развитие на речта и корекция на неправилно усвоените речеве навици.

Корекционно-развиващото обучение и възпитание в помощното училище е система от педагогически и медицински мерки.

Много са факторите, които влияят за успеха в обучението на децата с увреждания. Съвместната работа на учители, възпитатели, психолог, логопед, родители и обществото ни, взаимното доверие между тях и споделянето на проблемите са гаранция за образователно развитие.

РОСИЦА ИВАНОВА, логопед

ПИСМО ОТ ЕДНА МАЙКА

Прочетох във вестника за закриването на помощните училища. Нещо в мен се преобърна, защото е несправедливо. Аз съм убедена, че за децата с интелектуални увреждания помощното училище е най-подходящото място за обучение.

Моят син е със синдрома на Даун, изразен в по-тежка степен – комбинация с Аутизъм. Той завърши IV помощно училище, където се обучаваше по индивидуални програми, съобразени с възможностите и особеностите в развитието му. С него работиха добре подготвени специалисти, които му помагаша да се справя с трудностите в училието и ежедневието. В обкръжението на деца като него той се чувстваше добре, намери своите приятели.

Има деца с увреждания като сина ми, които не могат да бъдат обучавани в общообразователни училища. Като родител считам, че ще бъде допусната голяма грешка, ако бъдат закрити помощните училища. В малки класове, чрез индивидуална работа и умелия подход на специалните педагози, тези увредени деца получават необходимите им знания и умения.

Сега, след като Веско вече завърши училището, аз, подобно на всички родители, съм изправена пред дилемата къде да изпратя детето си. За деца като Веско, които не могат да получат своята професионална реализация и социализация в обществото, е необходимо изграждането на дневни центрове по микрорайони. В тях тези деца да бъдат поверени на добри специалисти, които да ги занимават и да осмислят ежедневието им, докато родителите им са на работа.

Смятам, че специалното образование има своето място и помощните училища са необходими. Наложително е да се разраства и системата на дневните центрове.

ЦВЕТА МИЛАНОВА

майка на Веселин Миланов, 20-годишен

ЩЕ ВИ ПОДКРЕПИМЕ В ИМЕТО НА ДЕЦАТА

Административно-помощният персонал с дългогодишен стаж в училището познава обстановката от преди пет години. Тя беше много различна от тази, на която сме свидетели сега. Материално-техническата база беше драстично занемарена. Благодарение на себеприщателния труд на целия колектив и на амбицията на ръководството за промяна на съществуващото положение, вътрешният вид на училището и условията за работа са коренно променени.

За да започне новият ден с хубаво настроение ние създаваме чиста, подредена и приятна обстановка. Полагаме голямо старание децата да получават топла и разнообразна храна, като менюто ежедневно се консултира с медицинския специалист. В сравнение с миналото нашият труд се облекчи. Благодарение на ремонтната дейност, която бе извършена труда на целия колектив, условията се подобриха много. Физическият труд от миналото е улеснен с модерна техника. Всеки един от нас обича работата си. Удовлетворени сме от това, че където и да погледнем, се вижда частица от труда ни. В нас учениците виждат своите родители и често се обръщат за съвет, помощ и подкрепа. Помежду ни съществуват отношения на обич и взаимно разбирателство.

Спазваме висока финансова дисциплина и да водим перфектно училищната документация.

Изразяваме искрената си благодарност към училищното ръководство за осигурените здравословни и безопасни условия на труд. Поздравяваме всички със 70-годишния юбилей на училището!

Уверяваме ви, че ще бъдем с вас неотлъчно и ще ви подпомагаме в трудната ви, но благородна работа.

ОТ НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ

УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИЯТ ПРОЦЕС В НАЧАЛНИЯ КУРС

За всяко дете постъпването за първи път в училище е вълнуващ момент. То попада в нова среда, намира нови приятели, влиза в нова роля – на ученик.

Учебно-възпитателният процес в помощното училище е свързан най-вече с индивидуалния подход, съобразен с възможностите на ученика, със степента на неговото увреждане, характеристиките му особености и спецификата на заболяването му. С голяма част от учениците в помощното училище се работи по индивидуални програми за обучение и развитие. Очакваните резултати в обучението им могат да бъдат постигнати, ако се преодолее така характерното за тях лабилно внимание, чрез използване на разнообразни дидактически средства и материали, нестандартни форми на обучение с игрови характер. Усвояването на учебното съдържание в помощното училище се постига с много повторения на заучения материал, поради по-бедните представи и възприятия и по-ниските паметови възможности на учениците. Възпитателната работа в началния курс е свързана с изграждане на умения за самообслужване, хигиенни навици, преодоляване на емоционалната лабилност и социални умения за вграждане в новия училищен колектив. Крайната цел на обучението и възпитанието е ученикът от помощното училище пълноценно да се впише в социалния живот на колектива и да придобие необходимото самочувствие.

ЕМИЛИЯ МЛАДЕНОВА
учител в началния курс

УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИЯТ ПРОЦЕС В СРЕДЕН КУРС

Същността на учебно-възпитателния процес е свързана с въведената организация на възпитание, обучение и режим на живот. Тя допринася за балансираното развитие на детската личност и възпрепятства възникването на психично пренапрягане и емоционални конфликти, затрудняващи правилното протичане на процеса на обучение.

Като имам предвид емоционалния характер на природата на увредените деца, правя извод: Учебно-възпитателния процес в среден курс трябва да им доставя радост, а помощното училище да се превърне в място на приятни изживявания. Учителите са главни фигури при осъществяването на възпитаващия характер на обучението. Без личното влияние на възпитателя върху ученика не е възможно истинско възпитание. Защото само личност може да въздейства на развитието на личността.

Този извод ръководи учители и възпитатели в подбора на задачи за прилагане на индивидуални програми не само в изолирани случаи, а в цялостната индивидуализирана учебно-възпитателна работа с тях. И тук не бих искала да подмина високите постижения в учебно-възпитателния процес на професионално-утвърдения, амбициозен и модерен учителски екип, чиято цел не е само собственото утвърждаване в системата на специалните училища, а избягването на привлекателното и удобно тъпчене в коловоза на посредствения образователен вкус.

ЯНКА РАНГЕЛОВА
възпитател в IV помощно училище

ЛИТЕРАТУРАТА – ОБИЧАН УЧЕБЕН ПРЕДМЕТ В ПОМОЩНОТО УЧИЛИЩЕ

Ежедневното запознаване с нови литературни герои е емоционално изживяване за учениците, независимо от техните обучителни затруднения. Затова учебният процес по литература в помощното училище е своеобразен и специфичен. При учениците с интелектуални увреждания е нарушено взаимодействието между мисленето и речта. Мисленето е конкретно-образно, а речта – бедна. В учебния процес по литература се правят разнообразни упражнения за развитието на словесната реч – повтаряне на изрази, изучаване наизуст на малки откъси.

В помощното училище обучението по литература се осъществява с по-бавно темпо, за да се осигури възможност за пълноценен анализ на литературното произведение. Създават се условия съдържанието на литературния текст в началните етапи да се разкрива на сетивна основа, с помощта на нагледни и технически средства.

Литературното обучение в помощното училище е многостепенно. В началото учениците разбират литературния текст на конкретна основа. Те разпознават литературния герой, осмислят причинно-следствените връзки на историческата действителност, разкриват идеята; формират се нравствени качества у учениците и те преживяват емоционално произведението.

СТЕФКА ИЛИЕВА
възпитател
в IV помощно училище

И В СПОРТА СМЕ ОТЛИЧНИЦИ

Една от съществените особености на физическото възпитание в помощните училища е, че успоредно с възпитателните и образователните задачи се акцентира на оздравителните и корекционни задачи чрез средствата и формите на кинезитерапията.

През периода 1991-2001 г. бяха проведени няколко педагогически експеримента, за проучване на отделни аспекти на физическото възпитание на нашите ученици. При един от тях се оказа, че най-ефективните стимули за повишаване на тяхната активност и успеваемост на учениците са: движение, признание и предизвикателство.

В училището съществува група от момичета, които се занимават със спортни и народни танци. С част от наученото те се представят успешно пред публика на различните училищни празници и тържества.

В проведените многобройни двустранни контролни срещи с отбори на другите помощни училища по баскетбол и футбол, нашите отбори няколко пъти са печелени спортни победи.

Най-високите постижения бяха завоюваните две първи места от две участия в столичните регионални турнири по футбол. Отборът на IV помощно училище-интернат „Проф. Д. Кацаров” спечели купата през 2004 г. и 2006 г.

ДАНИЕЛА РОГАЧЕВА
учител по физическо
възпитание и спорт и ЛФК

ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА В СРЕДНИЯ КУРС

Обучението по български език и литература в помощното училище е сложен и специфичен процес. Преподавателят с много търпение, такт и творчески подход направлява обучението на учениците с интелектуална недостатъчност. С цел да се оптимизира учебният процес, учителят изготвя индивидуална програма за обучение и развитие на всеки ученик, съобразно с неговите възможности.

За учениците е важно да осмислят основните граматични категории, да пишат под диктовка, да правят съчинение по картина или кратък преразказ на приказка.

Обучението по български език и литература е тясно свързано с възпитанието на учениците; допринася за тяхното интелектуално и духовно развитие.

ЦВЕТАНКА ЦВЕТКОВА
учител по български език и литература
в IV помощно училище

ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

Професионалната паралелка към училището е създадена преди 10 години. Учениците се обучават по специалността “Работник в производството на кулинарни изделия в заведенията за хранене и развлечения”. Сроктът на обучение е 2 години. За този период учениците изучават редица теоретични дисциплини.

Голям е интересът на учениците към часовете по учебна практика по технология, където се прилагат получените теоретични знания.

Училището разполага с два отлично обзаведени кабинети по готварство. Класовете са разделени на малки групи с цел по-добро усвояване на професията. Учениците придобиват умения свързани с предварителната (студена) и топлинната обработка и с начините за приготвяне на предястия, супи, основни ястия и десерти.

Провеждаме състезания по кулинарни умения между групите. С голямо желание учениците участват в организирането и провеждането на кулинарни изложби за Коледа и Великден.

Професионалното обучение завършва с полагање на 2 държавни изпита – по теория и практика на професията и специалността. Учениците издържали успешно изпитите придобиват първа степен на професионална квалификация по професията “Работник в заведенията за хранене и развлечения” и получават свидетелство за професионална квалификация. Голяма част от тях се реализират успешно на трудовия пазар и работят в заведения за хранене. Учениците с по-ограничени от заболяванията си възможности придобиват навици и умения, които са им полезни в тяхното ежедневие и им осигуряват самостоятелност.

В медиите е подета кампания за закриване на помощните училища. Често пъти непрофесионално сме обвиняваме, че даваме некачествено образование на своите ученици. Упреквани сме, че те не са подготвени за живота и са бъдещите потенциални безработни на България. Успехите на нашите ученици доказват обратното. Още по време на производствената практика управителите на заведенията оценяват уменията и нивото на знания на учениците и им правят предложения за работа след тяхното завършване. Получаваме и благодарствени писма за представянето на наши ученици.

МИЛКА ГЕРГОВА
учител в професионална паралелка

ОЦЕНКА

От 2001 година имаме договорни отношения с IV помощно училище-интернат „Проф. Д. Кацаров” за провеждане на производствена практика по готварство на учениците в училищния стол. Стажантите редовно посещават определените им часове. Видим е напредъкът в отношенията между тях и адаптацията им за работа в екип.

Доволни сме от работата на учениците. Считаме, че те могат да намерят своето място в заведенията за обществено хранене и да се социализират.

ИРЕНА АНГЕЛОВА СТЕФАНОВА
управител на стол за ученическо хранене
в 26 СОУ „И. Йовков” – гр. София

С БЛАГОДАРНОСТ

Завършил съм професионалната паралелка по готварство в IV помощно училище през учебната 2000-2001 година. Тук получих образование, което ми даде възможност днес да работя по специалността и да се чувствам спокоен за моето бъдеще и това на семейството ми. Оценяват ме като специалист в заведенията за бързо хранене „Тропс къща” на ул. „Алабин”, където работя сега.

В IV помощно училище преживях най-щастливите си и безгрижни години. Тук намерих добри приятели. Благодарен съм на моите учители.

Честит 70-годишен юбилей на нашето училище.

ДАНАИЛ ПЛАМЕНОВ КЪОСЕВ
възпитаник на IV ПУ

УЧИЛИЩЕТО УТРЕ

Развитието на IV помощно училище е подчинено на принципите за приемственост между позитивните елементи на традицията, съществуващите условия и предизвикателствата на бъдещето.

1. ЗАДАЧИ – да подготви и развие у учениците добра способност за адаптиране към съвременните условия и да създаде предпоставки за стартиране на обществената им реализация.

2. ВИЗИЯ – училището да удовлетворява широк кръг от потребности – образователни и възпитателни, като изборът играе ключова роля в образователното битие на учениците в зави-

симост от личните /или на родителите/ предпочитания относно възможността на децата за образователна интеграция.

3. МИСИЯ

- училището да формира личности способни на адаптация, живот и комуникация в гражданското общество;

- да коригира и развива интеграционните възможности и комуникативните способности на учениците, тяхната индивидуалност и самостоятелност;

- да изгради морални, здрави и дееспособни личности, способни да поемат отговорност за действията си;

- усвояване на знания и умения, необходими за приложението им в практическия живот, професионалното обучение и по-високата им професионална реализация в изучаваната професия „Работник в производството на кулинарни изделия в заведенията за хранене и развлечения”.

4. ПРИОРИТЕТИ НА УЧИЛИЩЕТО

- издигане качеството на обучението, индивидуално съобразено с възможностите на всяко дете;

- засилване акцента на гражданското образование и възпитание;

- задоволяване потребностите и интересите на учениците със специализирана и конкретна педагогическа подкрепа;

5. СТРАТЕГИЯ

- поставяне на детето със специални образователни потребности в центъра на педагогическата дейност, посредством засилване на образователната помощ и възпитателно развитие;

- разглеждане на детето със специални образователни потребности като уникално, което е важно условие за работата с него, за по-успешната му интеграция и по-независим живот в обществото.